

DOOR HET GROTE VUUR

meulenhoff.nl

Alice Winn

Door het grote vuur

ROMAN

Vertaald door Anke Frerichs

MEULENHOF

ISBN 978-90-290-8589-1

ISBN 978-94-023-1910-1 (e-book)

ISBN 978-90-528-6615-4 (audio)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *In Memoriam*

Omslagontwerp: Bloemendaal & Dekkers

Omslagbeeld: Shelley Richmond

Auteursfoto: Jamie Ting

Vormgeving binnenwerk: Adriaan de Jonge

© 2023 Alice Winn

© 2023 Nederlandse vertaling Anke Frerichs en Meulenhoff Boekeryj bv,
Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaan-
de schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor mijn ouders

THE PRESHTIAN

JAARGANG XLIX - NUMMER 739

27 JUNI 1914

Prijs 3 pence

Van de hoofdredacteur

Bij Jupiter! Het schrijven van dit stuk valt de hoofdredacteur zwaar! Maar het trimester zit erop, en het was een prachtige tijd, dus nu moet iemand conclusies trekken voor de gretige lezers van de nederige PRE-SHUTIAN. Weer een voortreffelijk schooljaar ligt achter ons, en nu gaan die grootse mannen van de eindexamenklas ons verlaten voor de heerlijkheden van Oxford, Cambridge en Sandhurst! We koesteren een sprankje hoop dat zij af en toe, tussen noeste studie en nachtbrakerij, aan ons, arme schooljongens, zullen denken. Moge onze toekomst net zo stralend zijn als die van hen!
S. Cuthbert-Smith

Kennisgevingen

De bisschop van Londen heeft op zondag 14 juni een preek gehouden.

Wil degene die zesmaal daags *Het welgetempereerde klavier* van Bach oefent op de piano bij de Oude Leeszaal zo vriendelijk zijn een nieuw stuk in te studeren? Hoogachtend, Een Muzikaal Gefrustreerd Heerschap

De drie personen die het publiek vormden bij de vertolking van minder bekende toneelstukken van Aristophanes door de jongens van de on-

derbouw, hebben medegedeeld dat het optreden 'precies zo was als Aristophanes zou hebben gehoopt'. De stelling voor het debat van aankomend trimester luidt: 'Dit Huis weigert te geloven in het bestaan van geesten.' Als u een pleidooi wilt houden voor het occulte, neemt u dan contact op met H. Weeding.

Op maandag 22 juni kwam de Vereeniging bijeen voor een discussie over de stelling: 'Naar het oordeel van dit Huis is oorlog een noodzakelijk kwaad.'

De heer Ellwood opende de discussie. Na het maken van enkele onbeschaamde opmerkingen aangaande de koperen dasspeld van de oppositie gaf hij een kleurrijke, zij het niet geheel exacte, beschrijving van de Punische oorlogen. Daarop stelde de heer Gaunt, die deze stelling (op uiterst laffe wijze) ('Mag ik dit laten staan?' – Schrijver. 'Alleen als je bestand bent tegen Gaunts wraak, die vast en zeker gewelddadig zal zijn. Hij is een eminent bokser, ondanks zijn extreem pacifistische inslag.' – Hoofdredacteur.) betwistte, dat oorlog de ziel kapot maakt. Diegenen die dit hoorden en die met de heer Gaunt in de ring hadden gestaan, mompelden waarschijnlijk opstandig: 'Welke ziel?' Hiermee werd op geen enkele wijze (lees verder op pag. 5)

Poëzie

AVOND IN PRESHUTE COLLEGE

De lucht koelt af
in het benauwde westen
Zakt zinderend de zon
naar and're sferen
Nacht'lijk zwart
troost mijn benauwde vesten
Met Droomwolken
gezonden door de Heere

De toren steekt
de Hemel naar de kroon –

'Weer te lang, Ellwood.' – Hoofdredacteur.

'Het zijn amper drie strofen'
– Schrijver

'Te lang, Ellwood.' – Hoofdredacteur.

The London Gazette

Dinsdag 4 augustus 1914

Staatsblad

WOENSDAG 5 AUGUSTUS 1914

STAAT VAN OORLOG

Op 4 augustus 1914 heeft de Regering van Zijne Majesteit de Duitse Regering laten weten dat, tenzij op die dag voor middernacht een bevredigend antwoord zou worden ontvangen op het verzoek van de Regering van Zijne Majesteit om een toezegging dat Duitsland de neutraliteit van België zou eerbiedigen, de Regering van Zijne Majesteit zich gedwongen zou zien alles in haar macht te doen om die neutraliteit te verdedigen, als ook de eerbiediging van een verdrag waarbij Duitsland, evenals Groot-Brittannië, partij was.

Gezien de uitkomst van deze communicatie, namelijk het feit dat de Ambassadeur van Zijne Majesteit te Berlijn om een vrijgeleide moest verzoeken, heeft de Regering van Zijne Majesteit de Duitse Regering formeel laten weten dat de twee landen vanaf 11 uur hedenavond in staat van oorlog verkeren.

Ministerie van Buitenlandse Zaken
4 augustus 1914

THE PRESHTIAN

JAARGANG XLIX - NUMMER 741

17 OKTOBER 1914

Prijs 6 pence

IN DE STRIJD GESNEUVELD

Beazley, tweede luitenant L.S.W., Wiltshire Regiment, 20 september,
22 jaar.

Hickman, luitenant M.E., Worcestershire Regiment, 20 jaar.

Milling, luitenant L., Gordon Highlanders, 23 jaar.

Roseveare, tweede luitenant C.C., Royal Munster Fusiliers, Mons,
27 augustus, 22 jaar.

Scott-Moncrieff, kapitein M.M., King's (Liverpool) Regiment,
20 september, 25 jaar.

Straker, tweede luitenant H.A., Royal Munster Fusiliers, Mons, 27 augustus,
18 jaar.

OVERLEDEN AAN VERWONDINGEN

Conlon, luitenant G.T., West Yorkshire Regiment, 21 jaar.

Cuthbert-Smith, luitenant S., Northumberland Fusiliers, Mons, 24 augustus,
18 jaar.

Hill, luitenant A., 19th Lancers, Indian Army, 19 jaar.

GEWOND

Day, luitenant H.J., Middlesex Regiment.

Hattersley, majoor F.K., Royal Field Artillery.

Le Hunte, luitenant R., Royal Scots.

Matterson, tweede luitenant A.R., Bedfordshire Regiment.

Parsonage, tweede luitenant D.K., Somerset Light Infantry.

IN MEMORIAM

Luitenant S. Cuthbert-Smith

(Omgekomen bij Mons, 24 augustus, 18 jaar.)

Iedereen die de afgelopen twee jaar THE PRESHUTIAN heeft gelezen, herinnert zich Cuthbert-Smith als de humoristische hoofdredacteur van dat blad. Hij had een beurs voor Balliol College, Oxford, waar hij klassieke talen zou gaan studeren. Maar daarvoor was Cuthbert-Smith niet in de wieg gelegd; hij had te veel van een soldaat in zich. Zijn bevelhebber schreef het volgende over zijn dood: ‘Tijdens een wilde poging om een Duits machinegeweer te bemachtigen werd Cuthbert-Smith in zijn buik geschoten. Vanwege vijandelijk vuur konden we hem tot 5 uur de volgende ochtend niet verplaatsen naar een grot in de buurt die als ziekenboeg diende. De dappere kerel vroeg slechts om wat morfine zodat de anderen geen last van hem zouden hebben. Hij stierf zonder pijn en wat waren we verdrietig om het verlies van zo’n held! Zijn dood was een soldaat waardig.’ Wij van Preshute betreuren zijn verlies en benijden hem om zijn nobele dood, een offer dat ieder van ons gaarne zou brengen voor ons land.

S.A. Ward

Tweede luitenant C.C. Roseveare

(Omgekomen bij Mons, 27 augustus, 22 jaar.)

Preshute heeft sinds de oorlog uitbrak veel klappen geïncasseerd, maar niet eentje kwam zo hard aan als de dood van Clarence Roseveare. Hij laat twee broers achter in de bovenbouw, onder wie onze illustere Hoofdmonitor. Clarence was zelf ook Hoofdmonitor. Maar hij stierf op eervolle en mannelijke wijze, zoals hij ook leefde, en zijn Engelse heldendom benadert de perfectie.

Een fragment uit een brief van zijn bevelhebber: ‘Hij liep langs me met een vrolijke blik en hij lachte, tijdens een heftig kruisvuur van machinegeweren, en riep zingend naar me: “Zal ik doorstoten?” en ik antwoordde: “Doe dat, knul, zo hard als je kan.” Arme kerel, niet veel later kreeg hij een kogel in zijn hart. Ik legde hem in een loopgraaf en hoopte dat de wond niet fataal zou zijn. Het enige wat hij tegen me zei was: “Let maar niet op mij.” Toen ik (lees verder op pag. 3)

I

Ellwood was klassenoudste, en daarom had hij dit jaar een van de mooiste kamers. Je kon via zijn raam op een vreemdsoortig dakje klimmen. Hij klauterde wel vaker op dingen die daar niet voor bedoeld waren. Maar eigenlijk was het Gaunt die heel graag op dat dakje zat. Daar kon hij van alles observeren, jongens die het liefst ongezien Fletcher Hall in en uit liepen om koekjes te gappen, andere klassenoudsten die flaneerden op het gazon en de organist die uit de kapel kwam. Hij vond het geruststellend dat het schoolleven gewoon doorging zonder hem, en dat hij het van bovenaf kon bekijken.

Ellwood vond het ook wel leuk om op het dak zitten. Hij maakte geweren van zijn handen en schoot op de voorbijgangers.

‘Rotmof! Recht in z’n oog! De groeten aan de Kaiser!’

Gaunt, die als kind zijn zomervakanties in München had doorgebracht, deed liever niet mee met die soldatenspelletjes.

Hij hield *The Preshutian* in een wankel evenwicht op zijn knie, sloeg een bladzijde om en las het laatste stukje van de rubriek ‘In Memoriam’. Van de negen jongens die waren omgekomen had hij er zeven gekend. Het langste ‘In Memoriam’ was voor Clarence Roseveare, de oudere broer van een van Ellwoods vrienden. Voor de beschrijving van Gaunts eigen vriend – en vijand – Cuthbert-Smith had men één alinea blijkbaar genoeg gevonden. Beide jongens, zo verzekerde *The Preshutian* hem, waren een heldhaftige dood gestorven. Evenals alle andere leerlingen van Preshute die tot nu toe in de oorlog waren omgekomen.

‘Poef!’ zei Ellwood een beetje binnensmonds, naast hem. ‘*Auf Wiedersehen!*’

Gaunt nam een lange haal van zijn sigaret en vouwde de krant dicht.

‘Ze hebben heel wat meer over Roseveare te vertellen dan over Cuthbert-Smith, nietwaar?’

Ellwoods wapens werden weer handen. Lenige handen, met lange vingers met inktvlekken erop.

‘Ja,’ zei hij en hij haalde afwezig een hand over zijn weerbarstige donkere haar. Hij droeg het glad naar achteren met behulp van was, maar was altijd bang dat er een lok zou losspringen en hij daarmee een verkeerde indruk zou wekken.

‘Ja, dat vond ik schandalig.’

‘Gedood met een schot in de buik!’ Gaunts hand ging onwillekeurig naar zijn eigen buik. Hij stelde zich voor dat die in één keer zou worden opengereten door een stukje metaal. Smérig.

‘Roseveare is kapot van de dood van zijn broer,’ zei Ellwood. ‘Ze hadden een ontzettend hechte band, alle drie de broers.’

‘In de eetzaal kreeg ik de indruk dat hij het wel aankan.’

‘Hij is niet het type dat met zijn gevoelens te koop loopt,’ zei Ellwood fronsend. Hij nam de sigaret van Gaunt over, waarbij hij ieder contact met Gaunts hand zorgvuldig vermeed. Hoewel hij zijn andere vrienden juist vaak aanraakte, deed hij dat bij Gaunt zelden, tenzij ze aan het stoeien waren. Gaunt zou nog liever doodgaan dan dat hij Ellwood zou laten merken hoe erg hij dat vond.

Ellwood nam een trekje en gaf de sigaret terug aan Gaunt.

‘Ik vraag me af wat er in mijn “In Memoriam” zou staan,’ zei hij peinzend.

‘Ijdeltuit komt om bij onwaarschijnlijk ongeval met paraplu. Onderzoek loopt nog.’

‘Nee,’ zei Ellwood. ‘Nee, ik denk eerder zoiets als “De Engelse literatuur heeft vandaag haar grootste ster verloren...!”’ Hij grijnsde naar Gaunt, maar Gaunt lachte niet terug. Hij zat nog steeds met zijn

hand op zijn buik, alsof zijn ingewanden naar buiten zouden komen als hij die zou weghalen, net als bij Cuthbert-Smith. Hij zag dat Ellwood dit in zich opnam.

‘Ik zou de jouwe schrijven hoor,’ zei Ellwood kalm.

‘Helemaal op rijm, neem ik aan.’

‘Uiteraard. Net zoals Tennyson dat deed voor Arthur Hallam.’

Ellwood vergeleek zichzelf vaak met Tennyson en Gaunt met diens beste vriend. Meestal vond Gaunt dat vleiend, behalve als hij eraan dacht dat Arthur Hallam op zijn tweeëntwintigste was overleden en dat Tennyson daarna zeventien jaar lang rouwgedichten had geschreven. Op zulke momenten vond Gaunt het een beetje morbide, alsof Ellwood wilde dat hij zou doodgaan, zodat hij iets had om over te schrijven.

Gaunt had Cuthbert-Smith een keer een knietje in zijn buik gegeven. Zou een kogel heel anders voelen dan een kniestoot?

‘Je zus vond Cuthbert-Smith een knappe kerel,’ zei Ellwood. ‘Dat zei ze afgelopen zomer tegen me, toen we bij Lady Asquith waren.’

‘Echt waar?’ vroeg Gaunt allesbehalve enthousiast. ‘Heel fijn dat ze jou zo in vertrouwen neemt.’

‘Maud is klasse,’ zei Ellwood, terwijl hij abrupt opstond. ‘Geweldige meid.’

Onder zijn voeten brak een stukje leisteen af en dat viel op de grond, drie verdiepingen lager.

‘Jezus, Elly, laat dat!’ zei Gaunt, en hij greep de vensterbank vast.

Ellwood grijnsde en klauterde terug de slaapkamer in.

‘Kom gauw binnen, het is nat daar buiten,’ zei hij.

Gaunt nam snel nog een trekje en liet zijn sigaret in een regenpijp vallen. Ellwood lag languit op de bank, maar toen Gaunt op zijn benen ging zitten, trok hij die snel op.

‘Je had een pesthekel aan Cuthbert-Smith,’ zei Ellwood.

‘Ja. Ach ja. Die ga ik missen, die pesthekel.’

Ellwood moest lachen.

‘Je gaat wel weer iemand vinden om een hekel aan te hebben. Dat is je altijd nog gelukt.’

‘Ongetwijfeld,’ zei Gaunt. Maar daar ging het niet om. Hij had gemene gedichten over Cuthbert-Smith geschreven, en Cuthbert-Smith (Gaunt was er vrijwel zeker van dat hij het was geweest) had ‘HENRY GAUNT IS EEN DUITSE SPION’ op de muur van de garderobe bij de bibliotheek geschreven. Dat was de reden dat Gaunt hem een knietje had gegeven, maar hij zou hem nooit in zijn buik hebben geschoten.

‘Ergens geloof ik dat hij volgend trimester gewoon weer terug is, zelfingenomen en vol stoere verhalen van het front,’ zei Ellwood bedachtzaam.

‘Misschien komt niet één van hen terug.’

‘Met zo’n defaitistische houding gaan we de oorlog verliezen.’ Ellwood hield zijn hoofd schuin. ‘Henry, Cuthbert-Smith was een idioot. Hij is waarschijnlijk voor de grap in het schootveld gaan staan. Als wij naar het front gaan zal het anders zijn.’

‘Ik ga niet in het leger.’

Ellwood legde zijn armen om zijn knieën heen en keek Gaunt recht aan.

‘Onzin,’ zei hij.

‘Ik ben niet tegen elke oorlog,’ zei Gaunt. ‘Ik ben alleen tegen déze oorlog. “Duits militarisme” – alsof wij ons rijk niet door militaire overmacht bijeen hebben gehouden! Waarom zou ik op me moeten laten schieten omdat een of andere Oostenrijkse aartshertog is vermoord door een boze Serviër?’

‘Maar België...’

‘Ja ja, Belgische gruwelijkheden,’ zei Gaunt. Ze hadden al zo vaak over dit onderwerp gediscussieerd. Ze hadden er zelfs een debat over gehouden, en Ellwood had hem ingemaakt met 596 tegen 4 stemmen. Ellwood kon ieder debat winnen, want de hele school hield van hem.

‘Maar je moet dienst nemen,’ zei Ellwood. ‘Tenminste als de oorlog nog bezig is als wij van school komen.’

‘Waarom? Omdat jij het ook doet?’

Ellwood klemde zijn kaken op elkaar en wendde zijn blik af.

‘Je gaat heus wel vechten, Gaunt,’ zei hij.

‘O ja?’

‘Je vecht altijd. Met iedereen.’ Ellwood wreef met een vinger over een effen vlekje op zijn neus. Dat deed hij wel vaker. Gaunt vroeg zich af of Ellwood het vervelend vond dat hij hem daar geslagen had. Ze hadden maar één keer met elkaar gevochten en Gaunt was niet degene die daarmee was begonnen.

‘Ik vecht niet met jou,’ zei hij.

‘Γνώθι σεαυτόν,’ zei Ellwood.

‘Ik kén mezelf!’ zei Gaunt en hij sprong boven op Ellwood om hem met een kussen te smoren, en heel even kon geen van beiden iets zeggen, want Ellwood lag te kronkelen en te gieren van het lachen, terwijl Gaunt hem van de sofa af probeerde te duwen. Gaunt was sterk, maar Ellwood was sneller, en hij glipte door Gaunts armen en viel op de grond, slap van het lachen. Gaunt liet zijn hoofd over de rand van de bank hangen, en ze drukten hun voorhoofden tegen elkaar.

‘Dit soort vechten bedoel je?’ zei Gaunt toen ze weer op adem waren gekomen. ‘De Duitsers doodwórstelen?’

Ellwood hield op met lachen, maar bewoog zijn hoofd niet. Ze zaten een paar tellen stil, schedel tegen schedel, totdat Ellwood zijn hoofd terugtrok en zijn gezicht tegen Gaunts arm legde.

Gaunt voelde dat al zijn spieren zich aanspannen bij die beweging. Ellwoods adem was warm en deed Gaunt denken aan Trooper, de hond die hij thuis had gehad. Misschien ging hij daarom met zijn hand door Ellwoods haar, zijn vingers op zoek naar lokken die waren ontsnapt aan de was. Hij had Ellwoods haar in geen jaren gestreeld, niet sinds hun dertiende, toen ze in hun eerste jaar op Pre-shute zaten en hij Ellwood geregeld als een hoopje huilende ellende aantrof onder zijn bureau.

Maar nu zaten ze in Upper Sixth, hun eindexamenjaar, en raakten ze elkaar vrijwel nooit aan.

Ellwood zat heel stil.

‘Je lijkt op mijn hond,’ zei Gaunt, omdat de stilte beladen was.

Ellwood trok zich van hem terug.

‘Bedankt.’

‘Het was positief bedoeld. Ik ben dol op honden.’

‘Fijn. Wil je dat ik iets naar je toe kom brengen? Ik ben al best handig met kranten, ik laat alleen nog wel sporen van mijn tanden achter.’

‘Idioot.’

Ellwood lachte een beetje triest.

‘Ik ben ook verdrietig over Roseveare en Cuthbert-Smith, weet je,’ zei hij.

‘O ja,’ zei Gaunt. ‘En Straker. Weet je nog hoe jullie twee de jongere jongens aan hun stoelen vastbonden en ze de hele avond sloegen?’

Het was jaren geleden dat Ellwood iemand had gepest, maar Gaunt wist dat hij zich nog altijd schaamde voor de ontembare woede die in zijn binnenste brandde. Zelfs in het afgelopen trimester had Gaunt hem tranen van woede zien huilen toen hij een cricketwedstrijd had verloren. Gaunt had zelf voor het laatst gehuild toen hij negen was.

‘Straker en ik waren lang niet zo gemeen als de jongens in het jaar boven ons tegen óns waren,’ zei Ellwood met een rood gezicht. ‘Charlie Pritchard schoot op ons met losse flodders.’

Gaunt lachte wat onnozel, want hij wist heel goed dat hij Ellwood alleen maar zat te jennen omdat hij zijn haar had gestreeld, en bang was dat hij zichzelf daarmee te veel had blootgegeven. Ellwood deed dat soort dingen doorlopend bij andere jongens, zei hij bij zichzelf. *Ja*, antwoordde een stemmetje. *Maar nooit bij hém.*

‘Ik was trouwens niet bevriend met Straker,’ zei Ellwood. ‘Hij was een proleet.’

‘Al jouw vrienden zijn proleten, Ellwood.’

‘Ik heb het wel even gehad hier.’ Ellwood stond op. ‘Laten we een stukje gaan lopen.’

Ze mochten eigenlijk hun kamers niet uit tijdens het huiswerkuur,

dus ze moesten Cemetery House stiekem verlaten. Ze gingen zachtjes de achterste trap af, langs de studeerkamer waar Mr. Hammick, die de leiding over het Huis had, zojuist een Shell-leerling een standje gaf omdat hij stiekem naar buiten was gegaan. (Preshute was een relatief jonge particuliere kostschool, en maakte graag gebruik van de benamingen van oudere, prestigieuzere instellingen: Shell voor eerstejaars, Remove voor tweedejaars, Hundreds voor derdejaars en dan nog Lower en Upper Sixth voor de bovenbouw.)

‘Dat is laag-bij-de-gronds, Gosset. Wil je graag laag-bij-de-gronds zijn?’

‘Nee, sir,’ jammerde de ongelukkige Gosset.

‘Arme kerel,’ zei Ellwood toen ze de deur achter zich hadden dichtgedaan. Ze liepen over het grindpad naar het kerkhof waar Cemetery House zijn naam aan te danken had. ‘De Shells hebben hem vreselijk gepest, alleen maar omdat hij op zijn eerste dag aan iedereen vertelde dat hij een hertog is.’

‘Is dat zo?’ vroeg Gaunt,

‘Ja, hij is een hertog, maar dat is zoiets wat je andere mensen beter zélf kunt laten ontdekken. Stel je voor dat ik bij een kennismaking zou zeggen: “Hallo, ik ben Sidney Ellwood en ik ben woest aantrekkelijk.” Dat is niet aan mij om te bepalen.’

‘Als je denkt dat ik nu je ijdelheid ga strelen, kun je lang –’

‘Geen haar op m’n hoofd,’ zei Ellwood met een vrolijk sprongetje. ‘Ik heb al zo’n drie maanden geen enkel compliment van je gehad. Dat weet ik omdat ik ze altijd opschrijf en in een lade stop.’

‘Ijdelruit.’

‘Hoe dan ook, de hele klas is dus over Gosset heen gevallen, en ik heb vreselijk met hem te doen.’

Ze naderden de vervallen Oude Abdij aan de andere kant van het kerkhof. Tegen de avond werd het kouder en vochtiger. De lucht werd donkerder, marineblauw, en hun jaspanden wapperden in de wind. Gaunt sloeg zijn armen om zichzelf heen. De winteravonden op Preshute hadden iets enerverends. Misschien kwam het door het

contrast tussen de oorverdovende stilte rondom de plompe heuvels achter de school, het donkere bos en de velden waar de wind vrij spel had, en het weerkaatsende rumoer van de jongens als je terugliep naar het Huis. Ellwood woonde in een statig landhuis in East Sussex, maar Gaunt was opgegroeid in Londen. Stilte was voor hem zonder meer magisch.

‘Even luisteren,’ zei Ellwood, met zijn ogen gesloten en zijn hoofd een beetje achterover. ‘Als je stil bent, kun je dan voor je zien hoe de Romeinen de Kelten in de pan hakten?’

Ze stopten.

Gaunt kon in de stilte helemaal niets voor zich zien.

‘Geloof jij in magie?’ vroeg hij. Ellwood dacht een tijdje na, en bij ieder ander zou Gaunt na zo’n lange stilte misschien de vraag hebben herhaald.

‘Ik geloof in schoonheid,’ zei Ellwood uiteindelijk.

‘Ja,’ zei Gaunt enthousiast. ‘Ik ook.’ Hij vroeg zich af hoe het was om zo iemand als Ellwood te zijn, die mooie plekken nog mooier maakte, in plaats van lelijker.

‘Het is een vorm van magie, alles hier,’ zei Ellwood terwijl hij verder liep. ‘Cricket en jagen en ijsjes op het grasveld op zomerse middagen. Engeland is magisch.’

Gaunt had een voorgevoel, hij wist wat Ellwood nu zou gaan zeggen.

‘Daarom moeten we voor ons land vechten.’

Het Engeland van Ellwood wás magisch, dacht Gaunt bij zichzelf, terwijl hij zich een weg baande tussen de brandnetels door. Maar dat was niet Engeland. Gaunt was ooit naar East End geweest, toen zijn moeder hem had meegenomen om soep en brood naar Ierse wevers te brengen. En daar had je geen cricket, geen jacht, geen ijsjes. Maar Ellwood had totaal geen oog voor narigheid, terwijl Gaunt – en misschien kwam dat door Maud, want zij las Bernard Shaw en Bertrand Russell en schreef in haar brieven wilde dingen over de kolonies – vreesde dat de narigheid in de wereld te belangrijk was om te negeren.

‘Herinner je je de Peloponnesische Oorlog?’

Ellwood lachte hees. ‘Serieus, Gaunt, soms ben je hopeloos. We zijn aan het spijbelen van ons huiswerk juist omdat we dan níét over Thucydides hoeven na te denken.’

‘Athene was de grootste macht van Europa, misschien zelfs van de hele wereld. Ze hadden democratie, kunst, prachtige architectuur. Maar Sparta was bijna even machtig. Niet helemaal, maar het scheelde weinig. En Sparta was militaristisch.’

‘Is dit een parabel, Gaunt? Ben je nu Jezus Christus?’

‘En daarom vochten de Atheners tegen de Spartanen.’

‘En ze verloren,’ zei Ellwood en hij gaf een trap tegen een rottende boomstronk.

‘Ja.’

Ellwood zei een hele tijd niets terug.

‘We gaan niet verliezen,’ zei hij uiteindelijk. ‘We zijn het grootste rijk aller tijden.’

Ze zaten nog in Hundreds toen ze voor het eerst samen dronken werden. Gaunt was zestien en Ellwood vijftien. Pritchard had op een of andere manier – ‘zeer ten koste van hemzelf’, zo had hij het duister geformuleerd – zijn oudere broer overgehaald hem vijf flessen goedkope whisky te geven. Ze sloten zichzelf op in de badkamer op de bovenste verdieping van Cemetery House: Pritchard, West, Roseveare, Ellwood en Gaunt. Ellwood, zo ontdekte Gaunt later, had erop gestaan zijn fles van Pritchard te kopen. Ellwood was als de dood dat iemand hem krenterig zou vinden.

West spuugde zijn eerste slok whisky uit in de wastafel. Hij was een kluns met grote oren, een ramp op twee benen: dom in de klas, middelmatig op het sportveld, kortom een vrolijke mislukkeling.

‘Grote goden! Wat een afschuwelijk spul,’ zei hij. Zijn das zat scheef, als altijd, ook al werd hij nog zo vaak gestraft vanwege slonzigheid.

‘Gewoon doordrinken,’ adviseerde Roseveare, die lui op de vloer lag. Gaunt keek even naar hem en moest tot zijn lichte ergernis con-

stateren dat Roseveare, zelfs als hij zich liet gaan, er nog steeds voortreffelijk uitzag. Hij was de jongste van de drie volmaakte broers Roseveare, de een nog voorbeeldiger dan de ander, en zijn knappe uiterlijk straalde zorgeloosheid en rijkdom uit, wat Gaunt tegen de borst stuitte.

‘Ik vind het best lekker,’ zei Ellwood. Hij draaide zijn fles om en bestudeerde het etiket. ‘Misschien moet ik dit dagelijks innemen. Ik denk dat Byron dat ook dagelijks deed.’

‘Heel innemend van je,’ zei Gaunt.

‘Dat was bijna grappig, Gaunt,’ moedigde Roseveare hem aan. ‘Het gaat je nog wel lukken.’

Gaunt nam nog een flinke slok whisky. Hij vond het niet echt lekker, maar het gaf hem een licht gevoel, alsof mensen niet naar hem keken. Of, misschien, het gevoel dat het hem niet kon schelen als ze dat deden. Hij klom in de badkuip en verdween uit het zicht, de fles tegen zijn borst geklemd.

‘Lord Byron was een sodomiet,’ zei West, op een toon alsof hij een belangrijk staatsgeheim deelde.

Gaunt deed zijn ogen dicht.

‘Dat heb ik van mijn vader,’ ging West verder. ‘Die zegt dat ze hem hadden moeten doodschieten.’

‘Jouw vader vindt dat iedereen moet worden doodgeschoten,’ zei Roseveare.

‘Niet iedereen,’ protesteerde West.

‘Nou, laten we eens kijken,’ zei Pritchard, en hij telde op zijn vingers. Hij zat op de stortbak, met zijn knieën om die van West heen, die op de wc-deksel zat. ‘Dan gaat het om de homoseksuelen, de katholieken, de Ieren en iedereen die niet van honden houdt.’

Pritchard was iemand die gemakkelijk over het hoofd werd gezien, en dat gebeurde ook nogal eens, want Charlie Pritchard was een sportman en Archie Pritchard was een intellectueel, maar Bertie Pritchard – die door de oudere jongens doorgaans ‘Mini’ werd genoemd, wat hij vreselijk vond – wist nog niet wat het doel van zijn